

Lâm Vân An

MẸ
CŨNG PHẢI
TRƯỞNG
THÀNH

*Hành trình cùng con vượt
“khúc cua” tuổi teen của một người mẹ
từng nghĩ mình thất bại*

Mục Lục

Lời mở đầu	7
------------------	---

Phần 01

Những câu hỏi về việc sinh con và nuôi dạy con: Ai? Tại sao? Như thế nào? Khi nào? Cụ thể là gì?

Ngày 01: Tại sao bạn quyết định có con? Kim chỉ nam nuôi dạy con của bạn là gì?	22
Ngày 02: Bạn chọn nuôi dạy con theo phương pháp nào?	35
Ngày 03: Sự thất bại của phương pháp “đông tà tây độc”	44
Ngày 04: Nền tảng đầu tiên trong quan hệ giữa cha mẹ và con cái: sự dân chủ	51
Ngày 05: Nền tảng thứ hai trong quan hệ giữa cha mẹ và con cái: lẽ công bằng	56
Ngày 06: Nền tảng thứ ba trong quan hệ giữa cha mẹ và con cái: tình yêu thương	62
Ngày 07: Tại sao làm cha mẹ lại là một trải nghiệm giúp ta khiêm nhường hơn?	68
Ngày 08: Những sai lầm khi nuôi dạy con của đa số cha mẹ châu Á ở Mỹ	74
Ngày 09: Những cuốn sách nuôi dạy con mà tôi yêu thích nhất	85

Phần 02

Tỉnh thức

Ngày 10:	Tôi đã chết đi sống lại và trở thành một người mẹ “mới toanh” như thế nào?	94
Ngày 11:	“Tình yêu nghiêm khắc” hay “tình yêu dịu dàng”?	105
Ngày 12:	“Mẹ đã nuôi chúng tôi như những con mèo”	112
Ngày 13:	“Con yêu mẹ như những con đường”	119
Ngày 14:	Những nỗi tiếc khi con rời tổ	124
Ngày 15:	Ông bà, cha mẹ, con cái	130
Ngày 16:	Học vừa thôi, đừng quá sức, để còn biết yêu thích sự học	137
Ngày 17:	Tự do trong khuôn khổ	142
Ngày 18:	Lao động là vinh quang	149
Ngày 19:	Hãy cho con được là luật sư đại diện cho chính mình	157

Phần 03

Ai mà cần sự hoàn hảo cơ chứ?

Điều chúng ta cần là sự kết nối

Ngày 20:	Người đánh cá và anh chủ nhà băng	164
Ngày 21:	Ký ức tuổi thơ hạnh phúc nhất của con là gì?	172
Ngày 22:	Điều kỳ diệu từ những cuốn sách	177
Ngày 23:	Khi cuộc đời là những chuyến đi	183

Ngày 24:	Niềm vui và sự tự hào	191
Ngày 25:	Áp lực đồng trang lứa	199
Ngày 26:	Tiếng mẹ đẻ	204
Ngày 27:	Cám dỗ nhất thời	210
Ngày 28:	“Tôi, chính tôi và bản thân tôi”	217
Ngày 29:	Bạn sẽ trò chuyện với con thế nào về một cuộc sống bình an, hạnh phúc?	227

Phần 04

Về đích

Ngày 30:	Đường vào đại học Mỹ	238
Ngày 31:	Tee và hành trình vào Đại học Yale	260
Lời kết		272
Lời cảm ơn		280
Về tác giả		282

Tại sao bạn quyết định có con?
Kim chỉ nam nuôi dạy con
của bạn là gì?

Câu hỏi “tại sao”

Sau khi tốt nghiệp đại học ở Việt Nam vào đầu những năm 2000, tôi may mắn được tuyển vào một chương trình đào tạo đặc biệt của một trong những hãng vận tải biển lớn nhất thế giới và được cử ra nước ngoài làm việc khi còn rất trẻ. Chương trình này được thiết kế nhằm đào tạo đội ngũ quản lý kế cận cho tập đoàn trên phạm vi toàn cầu. Trong hai năm, tôi vừa làm việc tại Sài Gòn ở nhiều vị trí khác nhau như dịch vụ khách hàng, bán hàng, kho bãi..., vừa học các tài liệu do trụ sở chính tại Copenhagen gửi sang, và cứ sáu tháng một lần, tôi lại sang Copenhagen để thi.

Sau khi hoàn thành chương trình, tôi được nhận vị trí đầu tiên tại châu Âu, ở Hà Lan, với vai trò chuyên gia vận tải biển. Công việc của tôi là điều phối việc nối chuyển cho các container giữa các

tàu lớn và tàu nhỏ khi chúng cập các cảng trung chuyển lớn của châu Âu như Rotterdam, Antwerp, Le Havre hay Hamburg, để các container tiếp tục hành trình vào nội địa châu Âu hoặc từ đó xuất cảng đi khắp thế giới.

Một trong những người bạn lớn, cũng là “người thầy” đầu tiên của tôi tại văn phòng Rotterdam, là Kathleen – một chị sếp người Mỹ cá tính, mạnh mẽ, thành công và được ngưỡng mộ bởi cả tài năng lẫn vẻ ngoài xinh đẹp, duyên dáng. Kathleen đã trải qua ba nhiệm kỳ làm việc cho tập đoàn ở ba quốc gia khác nhau, đều giữ những vị trí quản lý cấp cao. Thành đạt về sự nghiệp là vậy, nhưng trong cuộc sống cá nhân, Kathleen luôn nói rất dứt khoát: “Tôi thích có chồng nhưng không bao giờ muốn có con.” Một lần, hai chị em ngồi uống bia tâm sự, chị bảo: “Ôi dào, con cái gì tầm này! Thế giới có quá nhiều vấn đề, tôi không muốn sinh con để chúng phải lớn lên và gánh chịu những hiểm họa mà ngay từ bây giờ chúng ta đã có thể nhìn thấy.”

Tôi nghe mà tròn xoe mắt. Trước đó tôi cũng từng gặp vài người không muốn có con. Có người muốn dành trọn thời gian cho cuộc sống riêng. Có người không tin mình đủ khả năng chăm sóc một đứa trẻ với biết bao trách nhiệm, áp lực tài chính và những rắc rối đi kèm. Cũng có người mang theo những tổn thương từ chính tuổi thơ của mình. Nhưng Kathleen thì khác. Năm ấy tôi mới 25 tuổi, đang ở độ tuổi mà nhiều người cho là đẹp nhất để trở thành một người mẹ, vậy mà lần đầu tiên tôi gặp một phụ nữ không muốn sinh con chỉ vì sợ con mình sau này phải gánh chịu những phiền muộn và bất trắc của cuộc đời.

24 • Mẹ cũng phải trưởng thành

Tất nhiên, tôi luôn hiểu rằng việc nên hay không nên có con hoàn toàn là lựa chọn cá nhân, đặc biệt là của người phụ nữ. Không ai có thể quyết định hộ người khác việc họ có nên sinh con hay sinh thêm con không. Vì thế, tôi hoàn toàn tôn trọng lựa chọn của Kathleen. Đó là quyết định mà chị cho là đúng nhất cho chính mình và cho cả thế hệ sau.

Nhưng vốn là người tin vào câu nói, “Bạn là tổng hợp của năm người thân thiết nhất với mình”, tôi cứ suy nghĩ về những lời Kathleen nói suốt một thời gian dài. Đây là những câu hỏi mà khi đó tôi đã liên tục chất vấn mình:

1. Mình có thật sự muốn có con không?

Câu trả lời là “Có”. Từ khi còn là một cô bé, tôi đã thích chơi búp bê, thích may quần áo cho búp bê và thích cảm giác được chăm sóc một em bé nhỏ xíu. Lớn lên một chút, tôi lúc nào cũng thích chơi với trẻ con.

2. Có con là một quyết định trọng đại. Mình có sẵn sàng đánh đổi thời gian, công sức, tiền bạc, thậm chí chấp nhận chững lại trong sự nghiệp ít nhất vài năm đầu để chăm sóc một sinh linh bé nhỏ do chính mình sinh ra không?

Câu trả lời là “Có”.

3. Nếu con mình sau này không nghe lời cha mẹ, tụ tập theo bạn xấu, hư hỏng thì mình có chịu được không?

Trong đầu tôi lập tức hiện ra câu chuyện của rất nhiều gia đình mình từng biết. Có những gia đình cha mẹ sẵn sàng hy sinh tất cả vì con nhưng con cái lại thất bại, thậm chí là hư hỏng.

Ngược lại, cũng có những gia đình cha mẹ không quá xuất sắc, không dành nhiều thời gian cho con, vậy mà các con vẫn lớn lên phương trưởng, thành đạt. Vậy nếu đây là một “canh bạc” mà không ai dám chắc kết quả sẽ thế nào, liệu mình có nên đặt cược vào đó cả tuổi trẻ, thời gian, công sức và tiền bạc không? Câu trả lời của tôi khi ấy vẫn là: “Không sao đâu, mình sẽ làm được.”

Trong khi tôi cứ mãi cân nhắc, đắn đo như vậy, thì nhiều người bạn thân cùng thế hệ cuối 7x của tôi lại coi sinh con như một chuyện đương nhiên. Với họ, sinh con đơn giản là một phần của cuộc sống. Đó là quy luật tự nhiên, là niềm vui của gia đình, là sự tiếp nối của các thế hệ, là sợi dây gắn kết vợ chồng. Trong văn hóa phương Đông, nhiều người còn quan niệm có con để khi về già có người chăm sóc, lúc qua đời có người thờ phụng, hương khói.

Tôi không biết bạn theo trường phái nào, nhưng tôi chắc chắn không thuộc nhóm suy nghĩ về lợi ích của bản thân khi quyết định có con. Chỉ biết là trong đầu tôi khi ấy có một suy nghĩ rất mạnh mẽ, như thể có ai đang mách bảo: “Khó thì khó, nhưng nhất định mình phải có con. Mình sẽ sẵn sàng dành thời gian, công sức và tiền bạc để nuôi dạy phiên bản nhỏ của mình trở thành một người tử tế, có ích cho xã hội.”

Sau này, khi đọc rất nhiều nghiên cứu về lý do con người quyết định sinh con, tôi mới ngạc nhiên nhận ra rằng câu trả lời của mình khi mới ngoài 20 tuổi lại rất gần với một cách lý giải mang màu sắc triết học. Trở thành một người mẹ, chăm sóc một đứa trẻ cho đến khi lớn lên và trưởng thành là phần nhu cầu sâu thẳm

26 • Mẹ cũng phải trưởng thành

nhất chỉ riêng có ở loài người. Sinh thành và dưỡng dục là một hành trình chỉ có thể được tạo nên từ tình yêu rất lớn cùng một khối lượng công việc khổng lồ. Nhà phân tâm học Erik Erikson từng đúc kết quan điểm của Sigmund Freud qua câu nói nổi tiếng: “Tình yêu và công việc... công việc và tình yêu, tất cả cuộc sống chỉ có thể.”¹ Nếu nhìn từ góc độ đó, thì việc sinh con bằng tình yêu và nuôi con lớn lên bằng biết bao công sức có lẽ chính là nơi hai điều quan trọng nhất ấy gặp nhau. Khi nhận ra điều ấy, 20 năm sau khi có con đầu lòng, tôi bất giác mỉm cười, không ngờ nguyên do khiến mình quyết định sinh con năm nào lại mang màu sắc triết học đến vậy.

Còn bạn thì sao? Lý do nào khiến bạn quyết định có con? Đã bao giờ bạn nhìn sâu vào trong mình để tìm câu trả lời cho câu hỏi ấy chưa? Nếu chưa, biết đâu bạn cũng giống như tôi ngày ấy: đơn giản chỉ nuôi ước mơ về một gia đình và những đứa trẻ, và may sao lại “va trúng” lý do mang đầy tính triết học kia.

Nếu chỉ được chọn một kim chỉ nam duy nhất để làm cha mẹ, bạn sẽ chọn điều gì?

Hơn 20 năm trước, trong vô vàn các phương pháp, bí quyết hay kim chỉ nam làm cha mẹ, vợ chồng tôi mỗi người lại chọn một kim chỉ nam hoàn toàn khác nhau.

Đây là kim chỉ nam của chồng tôi: Hãy để tình yêu thương được lan tỏa trong mọi giao tiếp giữa bố mẹ và con, làm sao để con

¹ “Love and work... work and love, that’s all there is.”

luôn cảm nhận được tình yêu ấy. Điều này đúng như câu Kinh Thánh mà anh hằng tâm niệm: “Giữa đức tin, hy vọng và tình yêu, thì tình yêu là điều quan trọng nhất.”¹

Còn kim chỉ nam của tôi lại có phần khá đanh thép: Nhiệm vụ của bố mẹ không phải là làm cho con mình vui. Chúng ta không nuôi dạy những đứa trẻ để chúng mãi là trẻ con, mà là nuôi dạy để chúng trưởng thành.

Về chuyện “kim chỉ nam” này, chúng tôi vẫn đùa nhau rằng nhà mình đúng kiểu vợ chồng hiện đại, chẳng “phu xướng phụ tùy” gì cả, mà sống đúng tinh thần dân tộc “hòa nhập chứ không hoà tan”. Nói vui thì như vậy, chứ nghe qua hai kim chỉ nam ấy, hẳn bạn cũng cảm thấy có chút gì đó “cấn cấn” phải không, rằng chúng tôi đang làm bố mẹ kiểu “trống đánh xuôi kèn thổi ngược”? Điều khiến người mẹ trong tôi lo nhất là các con mình sẽ nhận được những tín hiệu trái ngược từ cha mẹ. Nếu cứ ông nói gà bà nói vịt, liệu công cuộc nuôi dạy con của chúng tôi có “hổng bét” không?

Cả hai vợ chồng đều không khỏi lo lắng. Phải làm thế nào để tìm được sự cân bằng giữa con cái và cha mẹ, để các con vừa biết kỷ luật lại vừa biết yêu thương? Làm sao để sau 18 năm nuôi dạy, con rời ghế nhà trường và bước vào đời như một người trẻ trưởng thành, tự chủ, biết sống tử tế với mọi người mà trong lòng vẫn bình an, hạnh phúc? Làm sao để các con là những đứa trẻ, và sau này là những người trưởng thành hạnh phúc, chứ không nhất thiết phải trở thành một “ngôi sao” nào đó? Chúng tôi đã nhìn nhau và tự hỏi những điều ấy trong suốt nhiều năm. Và tôi biết,

¹ "Faith, hope and love...and the most important thing is love", Corinthian 13:13

28 • Mẹ cũng phải trưởng thành

đó không chỉ là nỗi niềm canh cánh của riêng mình. Nó đã, đang và sẽ là câu hỏi của rất nhiều bậc cha mẹ khác ngoài kia.

Sau hơn 20 năm làm cha mẹ của hai đứa con gốc Việt, sống và nuôi dạy con ở ba quốc gia khác nhau, nhìn lại chặng đường đã qua, dù không ít lần bất đồng quan điểm, cả hai vợ chồng tôi đều đồng ý với nhau rằng nuôi dạy con là thử thách khó nhất, cũng là bài toán hóc búa nhất trong đời sống hôn nhân suốt của mình. Ai cũng nói làm cha mẹ là một hành trình của niềm vui, hạnh phúc và những điều kỳ diệu. Đúng vậy. Cho đến khi nó không còn vui vẻ, hạnh phúc nữa. Và chúng ta nhận ra mình bắt đầu bước chân vào một con đường gian khổ và đầy thử thách.

Dưới đây là một trong những phân cảnh đã thực sự diễn ra trong gia đình tôi, vào những năm hai con bước vào giai đoạn tuổi teen đầy sóng gió – cũng là lúc tôi biết hành trình gian nan của vợ chồng mình thực sự bắt đầu.

Cảnh 1

Tôi đang nấu bữa tối trong bếp, vừa nhìn Tee vừa cất giọng than thở:

“Cả tuần này con làm sao thế? Con chẳng nói chuyện gì cả, mặt mũi lúc nào cũng lấm lầm lì lì? Con có biết bố mẹ phải vất vả thế nào để nuôi hai con không? Hôm nay tan làm, mẹ *phải* chen chúc chạy đua giữa bao nhiêu xe cộ ngoài đường để về nhà sớm. Con có biết vì sao không? Vì mẹ *phải* về nấu ăn cho con. Tí nữa ăn xong, mẹ lại *phải* đi họp phụ huynh ở câu lạc bộ bơi của con. Họp xong mẹ còn *phải* mở máy tính giải quyết nốt những việc chưa xong ở công ty nữa.”

“Mẹ không cần nói nữa, con cũng chẳng muốn nghe.” Tee gạt tay và bắt đầu lên giọng, “Mẹ không PHẢI làm cái gì cả. Mẹ ĐƯỢC làm tất cả những việc ấy. Nếu mẹ nghĩ mình PHẢI làm thì mẹ đừng làm nữa. Con không cần mẹ nấu cơm cho con, con có thể tự làm sandwich và ăn cả ngày cũng được. Con không cần mẹ đi họp. Con không cần mẹ làm cái gì cho con cả. Con không cần sự bố thí nào từ mẹ.”

Tôi chết lặng, sững sờ. Sau khi tuôn một tràng những lời lạnh lùng ấy, đứa con 13 tuổi của tôi quay lưng bước thẳng ra sân. Tôi đứng như trời trồng, cảm thấy sự kiêu hãnh của người mẹ trong tôi như vừa rơi chạm đáy. Đúng ra lúc ấy, tôi phải nổi cơn tam bành, phải chạy theo mắng cho con một trận: “Thằng kia, ăn nói kiểu gì đấy? Sao mày vô ơn thế? Mày có biết mẹ đã phải cố gắng thế nào để mày được đủ đầy, được cơm bưng nước rót tận miệng thế không?”

Nhưng lạ thay, trong tôi lúc ấy không phải là cơn giận, chỉ là cảm giác thất vọng. Tôi không giận con, chỉ cảm thấy tình thương của người mẹ ở đâu đó dâng lên tràn ngập trong lòng. Tôi cũng không tìm ra ngôn từ nào để nói, nhưng ngay phút ấy tôi biết rằng bản lĩnh làm mẹ của mình đang bị thử thách dữ dội, cùng với đó là nỗi thất vọng về bản thân cứ dâng lên từng đợt. Và cảm giác bất lực chính là đỉnh điểm của chuỗi cảm xúc ấy. Nó thật sự không dễ chịu chút nào.

“Mình đã làm gì mà con phản ứng như vậy? Mình làm mẹ thật dở tệ, mình là một bà mẹ thất bại, còn không biết cách nói chuyện với con.” Tôi cứ dằn vặt mình như thế.

30 • Mẹ cũng phải trưởng thành

Lúc ấy, tôi hoàn toàn không biết trong mắt con trai, mình đang thể hiện hình ảnh một người mẹ lúc nào cũng than phiền, mà Tee lại ghét nhất những lời than phiền, cảm ràm khó chịu. Đó là điều mãi sau này tôi mới hiểu. Trong bài luận nộp cho Đại học Yale, để trả lời câu hỏi: “Hãy kể về một người ngoài gia đình đã truyền cảm hứng cho bạn nhiều nhất”, Tee đã viết thế này: “Landon là người bạn thân của tôi từ năm lớp Sáu. Trong nhóm bạn thân, tôi ngưỡng mộ cậu ấy nhất, vì Landon không bao giờ than trách ai hay than phiền về bất kỳ điều gì. Cậu ấy dạy tôi rằng thất bại thì có thể chấp nhận được, nhưng than trách, ai oán và kêu ca thì không.”

Cảnh 2

Tôi cũng có một cuộc đối thoại không thể nào quên với Kay khi nàng 13 tuổi. (Hình như khi 13 tuổi, bước vào tuổi teen, đứa trẻ nào cũng như vừa luyện xong một cuốn cẩm nang mang tên “1000 cách bạn nên biết để làm cha mẹ điên đầu.”) Chuyện với Kay là một tình huống vỡ tim khác.

Có một câu nói thế này: “Một phụ nữ có thể có nhiều người bạn gái, nhưng khi nàng ấy có một cô con gái, cô bé sẽ trở thành người bạn mà nàng yêu nhất.” Đó là câu nói tôi nhớ đến ngay khi vừa sinh Kay ở bệnh viện Đa khoa Rotterdam (Hà Lan). Và cũng từ lúc ấy, trong lòng tôi đã âm thầm nuôi hy vọng rằng sau này con gái sẽ là người bạn thân nhất của mình, sẽ là một “phiên bản mini” của mẹ, hoặc ít nhất cũng sẽ có nhiều điểm giống mẹ.

Nhưng cuộc sống lại không diễn ra như tôi tưởng. Chỉ vài năm sau, khi khoảng bốn tuổi, Kay bắt đầu bộc lộ một cá tính

hoàn toàn khác tôi. Nếu mẹ nóng nảy, mạnh mẽ, nhiều năng lượng, thích cạnh tranh và đã muốn điều gì thì sẽ làm cho bằng được, thì Kay lại giống hệt bố – điềm đạm, hiền hòa, nhẹ nhàng, luôn nhường nhịn người khác và hầu như chẳng bao giờ muốn tranh giành điều gì với ai. Vậy mà tôi vẫn ngây thơ hy vọng và giữ niềm tin rằng một ngày nào đó khi lớn, con gái sẽ thay đổi, sẽ suy nghĩ giống mình hay ít nhất chịu ảnh hưởng từ mình.

Một hôm, trên đường chở Kay đi sinh nhật bạn, khi con vừa tròn 13 tuổi, tôi bâng quơ dặn: “Kay à, dù có làm gì con cũng phải quý trọng tính mạng của mình nhé. Đừng nghe lời bạn bè mà làm những việc nguy hiểm. Làm sai thì làm lại, mọi sai lầm đều sửa chữa được nếu mình còn sống.”

Kay vừa nghe vừa nhìn cây cỏ ven đường và đáp nhẹ như không: “Thế ạ? Con không nghĩ mạng sống của con quan trọng như mẹ nói đâu. Nếu con nhìn thấy ngoài đường một em bé sắp bị xe buýt tông phải, con sẵn sàng lao vào đẩy em ấy ra và chết thay.”

Tôi sốc nặng. Trong suốt 13 năm làm mẹ, đó là lần đầu tiên tôi hoàn toàn không biết phải nói gì với con. Điều khiến tôi bàng hoàng không phải là suy nghĩ của con về việc cứu người, mà là việc dường như con quá xem nhẹ mạng sống của mình. Với tôi, mạng sống luôn là điều quý giá nhất. Lớn lên ở Việt Nam trong những năm tháng khó khăn, thiếu thốn, tôi đã luôn được dạy rằng trong bất kỳ hoàn cảnh nào, bằng mọi giá mình phải sống sót. Có lẽ vì thế mà trong hệ quy chiếu của tôi, mạng sống luôn là thứ quan trọng nhất, trên tất cả mọi sự.

32 • Mẹ cũng phải trưởng thành

Trong đầu tôi khi ấy chỉ vang lên duy nhất một câu hỏi: “Tại sao con mình lại không quý trọng mạng sống của chính nó?” Câu hỏi ấy cứ lặp đi lặp lại, và cuối cùng đọng lại thành một nỗi day dứt: “Mình đã làm gì sai?”

Bạn biết tôi đã làm gì không? Tôi không đủ bình tĩnh để tiếp tục lái xe nữa nên đã đánh xe vào bãi đỗ của một trường tiểu học ven đường rồi dừng hẳn lại. Kay ngạc nhiên khi thấy mẹ nước mắt lưng tròng. “Kay, tại sao con lại nghĩ như vậy? Tại sao con lại xem nhẹ mạng sống của mình đến thế? Nói mẹ nghe được không?”

Cô con gái 13 tuổi của tôi đáp lại thái độ đó bằng một cái nhún vai: “Con không biết. Con chỉ nghĩ vậy thôi. Con sẵn sàng chết vì người khác.”

Ngay giây phút ấy, tôi gần như sụp đổ. Tôi lập tức quay sang đổ lỗi cho chính mình, rằng mình đã không biết dạy con, mình đúng là một bà mẹ thất bại. Tôi cảm thấy bế tắc và không biết phải làm gì để sửa chữa điều mà mình cho là sai lầm ấy.

Trong đầu tôi, mọi thứ rối tung hết cả lên. Phải đến nhiều năm sau, tôi mới hiểu rằng lúc ấy mình đang mắc phải một sai lầm rất lớn. Tôi đã quá nôn nóng muốn giải quyết vấn đề. Tôi muốn con nhìn thế giới theo đúng cách mình nhìn. Nói cách khác, tôi muốn kiểm soát suy nghĩ của con mà không hề nhận ra điều đó.

* * *

Hai tình huống “tuyệt đối diện ảnh” trên đều là chuyện thật diễn ra trong gia đình tôi. Có thể bạn sẽ không gặp đúng những

tình huống ấy, nhưng tôi tin cảm giác bất lực, hoang mang, tự trách mình hay băn khoăn không biết mình có đang làm đúng hay không là điều mà rất nhiều cha mẹ đều từng trải qua, hoặc sẽ trải qua.

Bạn có thấy những cảm xúc ấy quen không? Và nếu chưa từng trải qua, bạn có ngạc nhiên không? Những cuộc đối thoại như vậy có giống hình dung của bạn về một mối quan hệ mẹ con hoàn hảo? Chắc chắn là không rồi.

Chào mừng bạn đến với thế giới của tôi, thế giới của một người mẹ từng nhiều lần “lên bờ xuống ruộng” vì hai đứa con tuổi dậy thì! Đúng vậy, tôi từng nhiều lần bất lực, cạn lời, buồn bã, bực tức và cũng không ít lần nghi ngờ năng lực làm mẹ của chính mình.

Suốt nhiều năm, tôi vẫn nghĩ mình là một người mẹ có “trái tim sắt đá”. Nhưng rồi trong hành trình lớn lên cùng các con, tôi dần học cách biến mình từ “mẹ phù thủy” nghiêm khắc, đôi khi khó chịu, thành một “mẹ hiền” yêu con bằng một tình yêu thuần khiết và ít kỳ vọng hơn.

Nếu được “bật mí” trước một chút về kết luận ở cuối hành trình, thì sau hơn 20 năm làm mẹ, điều tôi biết ơn nhất (và có chút đau đớn khi phải thừa nhận) là nhận ra rằng kim chỉ nam của chồng tôi mới là bí kíp quan trọng nhất. Nếu việc nuôi con là một trò chơi kéo dài hàng chục năm, thì người chiến thắng cuối cùng chính là chồng tôi.

Anh đã chứng minh được rằng tình yêu thương chính là thứ duy nhất còn đọng lại và là thứ duy nhất đủ mạnh mẽ để xóa mờ

34 • Mẹ cũng phải trưởng thành

tất cả những thứ không hoàn hảo trong mối quan hệ gia đình. Tình yêu thương là chất keo duy nhất có thể giúp con cái và cha mẹ gắn bó với nhau giữa những xung đột, mâu thuẫn, và ngay cả khi con đã rời xa gia đình.

Với tôi hôm nay, tình yêu thương mới là kim chỉ nam tốt nhất, là sức mạnh giúp cha mẹ chiến thắng mọi “thế lực thù địch” rắp tâm cản phá hành trình xây dựng một gia đình bình an, hạnh phúc. Bởi trên tất cả, chỉ có tình yêu mới là thứ vĩnh hằng.